

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-49-08

Druk nr 524
Warszawa, 9 maja 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych

Art. 1. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w § 1 w pkt 4 lit. d otrzymuje brzmienie:
„d) członkowie jej zarządu stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), lub”;
- 2) w art. 26 § 4 otrzymuje brzmienie:
„§ 4. Spółka, o której mowa w art. 860 Kodeksu cywilnego (spółka cywilna), może być przekształcona w spółkę jawną. Przekształcenie wymaga zgłoszenia do sądu rejestrowego przez wszystkich współników. Przepisy § 1-3 stosuje się odpowiednio.”;
- 3) art. 33 otrzymuje brzmienie:
„Art. 33. Kto zawiera umowę spółki jawnej z przedsiębiorcą jednoosobowym, który wniósł do spółki przedsiębiorstwo, odpowiada także za zobowiązania powstałe przy prowadzeniu tego przedsiębiorstwa przed dniem utworzenia spółki do wartości wniesionego przedsiębiorstwa według stanu w chwili wniesienia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela.”;
- 4) w art. 154 § 1 otrzymuje brzmienie:

- „§ 1. Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 5.000 złotych.”;
- 5) w art. 173 uchyla się § 2 i 3;
- 6) w art. 179 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Zwrot dopłat może nastąpić po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia o zamierzonym zwrocie w piśmie przeznaczonym do ogłoszeń spółki.”;
- 7) w art. 193 dodaje się § 4 w brzmieniu:
„§ 4. Dywidendę wypłaca się w dniu określonym w uchwale wspólników. Jeżeli uchwała wspólników takiego dnia nie określa, dywidenda jest wypłacana w dniu określonym przez zarząd.”;
- 8) w art. 303 uchyla się § 3 i 4;
- 9) w art. 308 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Kapitał zakładowy spółki powinien wynosić co najmniej 100.000 złotych.”;
- 10) w art. 348 dodaje się § 4 w brzmieniu:
„§ 4. Dywidendę wypłaca się w dniu określonym w uchwale walnego zgromadzenia. Jeżeli uchwała walnego zgromadzenia takiego dnia nie określa, dywidenda jest wypłacana w dniu określonym przez radę nadzorczą.”;
- 11) w art. 405 uchyla się § 2;
- 12) w art. 595 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Kto, będąc członkiem zarządu spółki kapitałowej, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art. 206 § 1 i art. 374 § 1, nie zawierają danych określonych w tych przepisach albo będąc komplementariuszem spółki komandytowo-akcyjnej uprawnionym do reprezentowania spółki dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa

w art. 127 § 5, nie zawierają danych określonych w tym przepisie

– podlega grzywnie do 5.000 złotych.”;

13) uchyla się art. 626 i 627.

Art. 2. 1. W terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością określone w art. 612 ustawy, o której mowa w art. 1, dokonają podwyższenia kapitału zakładowego co najmniej do wysokości 5.000 złotych oraz spełnią wymogi dotyczące minimalnej wartości udziału określone w art. 154 § 2 ustawy, o której mowa w art. 1.

2. W terminie do dnia 31 grudnia 2010 r. spółki akcyjne określone w art. 612 ustawy, o której mowa w art. 1, dokonają podwyższenia kapitału zakładowego co najmniej do wysokości 100.000 złotych.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 102, poz. 1117, z 2003 r. Nr 49, poz. 408 i Nr 229, poz. 2276, z 2005 r. Nr 132, poz. 1108, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539 oraz z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 208, poz. 1540.

UZASADNIENIE

Celem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych jest wprowadzenie regulacji, które ułatwiają przedsiębiorcom prowadzenie działalności gospodarczej, w szczególności w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych. Projektowana ustawa realizuje następujące cele szczegółowe:

- zniesienie obowiązku przekształcenia spółek cywilnych w spółki jawne,
- ograniczenie odpowiedzialności wspólników spółek osobowych za zobowiązania przedsiębiorcy jednoosobowego, w przypadku gdy przedsiębiorstwo jednoosobowego przedsiębiorcy wnoszone jest do spółki aportem,
- obniżenie wysokości minimalnego kapitału zakładowego w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i w spółkach akcyjnych,
- ograniczenie wymogów formalnych dla jednoosobowych spółek kapitałowych,
- wprowadzenie przepisów, które precyzyjnie określają dzień wypłaty dywidendy w spółkach kapitałowych.

Proponowane zmiany, które dotyczą tych samych zagadnień w spółce z o.o. i w spółce akcyjnej, zostały omówione poniżej w ujęciu tematycznym.

Art. 1 pkt 1 projektu – zmiana w art. 4 Kodeksu spółek handlowych

Art. 4 § 1 pkt 4 lit. d w brzmieniu obecnie obowiązującym przewiduje, że za spółkę dominującą uważa się spółkę handlową, w przypadku gdy członkowie jej zarządu lub członkowie jej rady nadzorczej stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej). Obecne brzmienie powyższego przepisu zostało wprowadzone ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 229, poz. 2276). Nowelizacja ta rozszerzyła omawianą przesłankę na członków rady nadzorczej. Omawiany przepis w brzmieniu pierwotnym (po wejściu w życie Kodeksu spółek handlowych) odnosił się jedynie do członków zarządu („więcej niż połowa członków zarządu spółki kapitałowej jest jednocześnie członkami zarządu spółki zależ-

nej albo spółdzielni zależnej, lub”). Uzasadnienie objęcia przesłanką również członków rad nadzorczych opierało się jedynie na stwierdzeniu, że „Przepis pomija całkowicie przypadek piastowania funkcji członków zarządu spółki zależnej przez członków rady nadzorczej spółki dominującej.”.

Zdaniem autorów projektu trudno uznać takie uzasadnienie za wystarczające. Specyfika pełnienia funkcji członka zarządu i członka rady nadzorczej jest zupełnie inna. Członkowie rady nadzorczej pełnią jedynie funkcje nadzorcze i nie mają bezpośredniego wpływu na bieżące zarządzanie spółką i podejmowanie decyzji zarządczych. Z tego też względu rozszerzenie przesłanki zdefiniowanej w art. 4 § 1 pkt 4 lit. d na członków rady nadzorczej wydaje się zbędne. Proponowana zmiana zmierza do ograniczenia przesłanki jedynie do członków zarządu, którzy pełnią swoje funkcje zarządcze w dwóch spółkach (spółdzielniach).

Art. 1 pkt 2 projektu – zmiana w art. 26 Kodeksu spółek handlowych

Kodeks spółek handlowych w art. 26 § 4 w jego obowiązującym brzmieniu przewiduje dwa rodzaje przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną. W zdaniu pierwszym i drugim powyższego przepisu zostało przewidziane przekształcenie dobrowolne (fakultatywne). Natomiast w zdaniu trzecim przewidziane zostało przekształcenie obligatoryjne, które powinno nastąpić, w przypadku gdy przychody netto spółki cywilnej w każdym z dwóch ostatnich lat obrotowych osiągnęły wartość powodującą, zgodnie z przepisami o rachunkowości, obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych. Kwotę przychodów, których przekroczenie powoduje konieczność prowadzenia przez spółkę ksiąg rachunkowych, a co za tym idzie wywołuje obowiązek przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną, określa art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.). Z przepisu tego wynika, że przekroczenie przez spółkę kwoty 800 000 euro przychodów netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za dwa kolejne lata obrotowe obliguje wspólników do przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną.

Zdaniem autorów projektu zarówno wprowadzenie obligatoryjnego przekształcenia spółki cywilnej w jawną, jak i określony przez ustawodawcę próg obrotów budzi poważne wątpliwości. Należy zwrócić uwagę, że kwota określona w art. 26 § 4 odnosząca się do przychodów ze sprzedaży nie odpowiada ściśle przychodom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Autorzy projektu uznają za słuszne nałóże-

nie na spółkę cywilną obowiązków wynikających z ustawy o rachunkowości po osiągnięciu przez spółkę określonych obrotów, nie widzą natomiast uzasadnienia we wprowadzaniu w takim przypadku konieczności przekształcenia formy prawnej prowadzonej działalności. Obowiązek przekształcenia formy prawnej powoduje dla przedsiębiorców liczne komplikacje i dodatkowe koszty.

Z powyższych względów proponuje się uchylić obowiązek przekształcania spółki cywilnej w jawną, pozostawiając tę kwestię wyłącznie decyzji wspólników.

Art. 1 pkt 3 projektu – zmiany w art. 33 Kodeksu spółek handlowych

Art. 33 wprowadza odpowiedzialność wspólników nowo powstałej spółki jawnej, w przypadku gdy umowa spółki jest zawierana z jednoosobowym przedsiębiorcą, który wnosi do spółki przedsiębiorstwo. Jak podkreśla się w doktrynie, funkcją tego przepisu jest ochrona interesów wierzycieli przedsiębiorcy kontynuującego działalność w ramach spółki jawnej, w szczególności w kontekście tego, że osoba fizyczna prowadząca jednoosobowo działalność gospodarczą nie prowadzi pełnej rachunkowości, dlatego też po wniesieniu przedsiębiorstwa takiej osoby do spółki jawnej utrudnione jest rozgraniczenie aktywów i pasywów przedsiębiorcy i spółki (zob. S. Sołtysiński, w: Sołtysiński S., Szajkowski A., Szumański A., Szwaja J., Kodeks spółek handlowych. Tom I. Komentarz do artykułów 1-150, Warszawa 2001, s. 289). Ratio legis przepisu art. 33 K.s.h. nie uzasadnia jednak odpowiedzialności wspólników spółki jawnej bez ograniczeń.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 55⁴ Kodeksu cywilnego, w przypadku wniesienia aportu w postaci jednoosobowego przedsiębiorstwa odpowiedzialność spółki jawnej (nabywcy przedsiębiorstwa) jest co do zasady ograniczona do wartości nabytego przedsiębiorstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Nabywca przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa (chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności). Sytuacja, w której za zobowiązania jednoosobowego przedsiębiorcy spółka odpowiada w sposób ograniczony (reżim Kodeksu cywilnego), a wspólnicy spółki – którzy przed zawarciem umowy spółki nie mieli wpływu na prowadzenie przedsiębiorstwa – bez ograniczeń (reżim Kodeksu spółek handlowych) budzi poważne wątpliwości. Należy zauważyć, że odpowiedzialność wspólników może być bardzo dotkliwa i dotyczyć również małżonka wspólnika, w przypadku istnienia ustawowej wspólności majątkowej.

W związku z powyższym proponowana zmiana art. 33 K.s.h. zmierza do wprowadzenia ograniczenia odpowiedzialności wspólników do wartości nabytego przedsiębiorstwa według stanu w chwili wniesienia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela, analogicznie do art. 55⁴ Kodeksu cywilnego.

Art. 1 pkt 4 i 11 projektu – zmiany w art. 154 § 1 i art. 308 § 1 Kodeksu spółek handlowych

Kodeks spółek handlowych znacznie podwyższył wysokość minimalnego kapitału zakładowego zarówno w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, jak i w spółce akcyjnej. Wprowadzenie w 2001 r. minimalnej wysokości kapitału zakładowego w spółkach z o.o. w kwocie 50 000 zł i w spółkach akcyjnych w kwocie 500 000 zł uzasadniono tym, że spółka z o.o. i spółka akcyjna są spółkami kapitałowymi i z tego względu konieczne jest urealnienie minimum ustawowej wysokości kapitału zakładowego (akcyjnego) tych spółek. Wraz z wejściem w życie Kodeksu spółek handlowych podwyższono również minimalną wysokość jednego udziału w spółce z o.o. do kwoty 500 zł. Określona przez ustawodawcę wartość nominalna jednego udziału szybko okazała się nieprzystosowana do potrzeb rynkowych i na mocy ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 229, poz. 2276) została obniżona do 50 zł.

Znaczna część przedsiębiorców uważa, że obecnie obowiązujące minimalne wysokości kapitału zakładowego (50 000 zł) i kapitału akcyjnego (500 000 zł) są zbyt wysokie i często okazują się barierą, która utrudnia założenie spółki i rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki kapitałowej.

Przepisy prawa unijnego wymagają, aby w celu zarejestrowania spółki akcyjnej lub uzyskania przez nią zezwolenia na rozpoczęcie działalności prawo państw członkowskich przewidywało, że subskrybowany kapitał minimalny nie może być ustalony w wysokości mniejszej niż 25 000 euro, tj. według obecnego kursu NBP około 88 000 zł. Jeżeli chodzi o minimalną wysokość kapitału zakładowego w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, to przepisy wspólnotowe nie regulują tego zagadnienia. W ostatnich latach nastąpiło znaczące przewartościowanie w ocenie kapitału zakładowego i zakwestionowano tezę, jakoby kapitał zakładowy przyczyniał się do polepszania sytuacji wierzycieli. W konsekwencji w niektórych państwach UE (Anglii, Walii, Irlandii, Holandii i Francji) całkowicie odstąpiono od wymogów dotyczących ustalenia minimalnej wiel-

kości kapitału zakładowego w spółce z o.o., a w innych krajach (Estonii i Finlandii) minimalna wysokość kapitału zakładowego jest niższa niż 10 000 zł.

W związku z powyższym celowe staje się obniżenie minimalnej wysokości kapitału zakładowego w spółce z o.o. do kwoty 5 000 zł, a w spółce akcyjnej do kwoty 100 000 zł. Zdaniem autorów projektu, zaproponowane minimalne wysokości tych kapitałów stworzą możliwość zawiązywania większej liczby spółek kapitałowych przez przedsiębiorców, którzy dotychczas nie byli skłonni bądź zdolni zgromadzić minimalnego majątku „startowego”. W obecnych warunkach prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce wartości te stanowią faktyczne minimum uzasadniające istnienie obydwu typów spółek, a jednocześnie zapobiegają (do pewnego stopnia) tworzeniu spółek z założenia pozbawionych majątku i stwarzających podwyższone ryzyko dla obrotu.

Art. 1 pkt 5 i 8 projektu – zmiany w art. 173 i 303 Kodeksu spółek handlowych

Przepisy art. 173 i 303 K.s.h. w obowiązującym brzmieniu wprowadzają szczególne wymagania co do formy czynności dokonywanych przez jednoosobowe spółki kapitałowe z ich jedynym wspólnikiem (akcjonariuszem). W doktrynie podkreśla się, że przepis ten wykracza znacznie dalej, niż wynika to z konieczności implementacji wytycznych zawartych w XII Dyrektywie RWE (art. 5 XII Dyrektywy nie stanowi w tym zakresie więcej niż art. 4 dotyczący wykonywania przez jednoosobowego wspólnika funkcji zgromadzenia wspólników, która wymaga jedynie zaprotokołowania tej czynności lub dokonania jej w formie pisemnej).

Sprawa reprezentacji jednoosobowych spółek kapitałowych, w sytuacji gdy stroną transakcji jest jej wspólnik, wzbudzała w doktrynie i orzecznictwie wiele kontrowersji, czego szczególnym wyrazem okazały się tezy przyjęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 marca 1999 r., II CKN 24/98 (PPH 2000, nr 6, s. 40-42, z glosami – mniej lub bardziej krytycznymi – I. B. Miki, OSP 1999, nr 12, poz. 219, T. Gregorczyk, T. Mróz, MoP 2000, nr 4, s. 231 i nast., M. Litwińskiej, PPH 2000, nr 6, s. 40 i nast., A. Ambroziewicz, PiP 2000, nr 7, s. 103 i nast., J. P. Naworskiego, PS 2000, nr 7-8, s. 150 i nast., Z. Kuniewicza, PS 2000, nr 9, s. 128 i nast., P. Drapały, PS 2000, nr 7-8, s. 168 i nast. oraz K. Rudnickiego, Pr. Sp. 2001, nr 1, s. 54 i nast.).

Zdaniem autorów projektu ograniczenie wymogu formy oświadczeń woli wspólnika (akcjonariusza) spółki jednoosobowej do formy pisemnej pod rygorem nieważności,

jaka przewidują przepisy art. 173 § 1 i art. 303 § 2 K.s.h., jest w pełni wystarczające. Nie ma żadnej podstawy prawnej ani faktycznej, aby traktować zgromadzenie wspólników czy walne zgromadzenie akcjonariuszy w spółkach jednoosobowych na innych zasadach niż typowe zgromadzenie wielu wspólników (akcjonariuszy). Ponadto – co warto podkreślić – obecnie obowiązująca regulacja nie ma żadnego uzasadnienia w prawie wspólnotowym, na które powoływali się autorzy ustawy – Kodeks spółek handlowych, wprowadzając omawiane regulacje. Uzasadniona wydaje się propozycja uchylenia przepisów, które nakładają na wspólnika (akcjonariusza) w spółce jednoosobowej obowiązek składania oświadczeń woli w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym.

Art. 1 pkt 6 projektu – zmiana w art. 179 § 2 Kodeksu spółek handlowych

Zdaniem autorów projektu przepis art. 179 K.s.h., który przewiduje możliwość zwrotu dopłat dopiero po upływie 3-miesięcznego okresu od dnia ogłoszenia o zamierzonym zwrocie, nie znajduje uzasadnienia w praktyce. Informacja o dopłatach jest wykazywana jedynie w bilansie spółki i nie jest ujawniana na zewnątrz w żaden inny sposób. Wierzyciele, którym przysługują roszczenia wobec spółki w celu podjęcia stosownych kroków dla zabezpieczenia swoich roszczeń, nie czekają zwykle do dnia zamieszczenia ogłoszenia.

W związku z powyższym proponuje się skrócenie okresu, po upływie którego dopłaty będą mogły zostać zwrócone, z 3 do 1 miesiąca od daty publikacji ogłoszenia o zamiarze zwrotu dopłat. Zdaniem autorów projektu, skrócenie tego okresu nie osłabia ochronnej funkcji kapitału zakładowego ani też nie narusza interesów wierzycieli.

Art. 1 pkt 7 i 10 projektu – zmiany w art. 193 i 348 Kodeksu spółek handlowych

Przepisy art. 193 i 348 regulują kwestie związane z wypłatą dywidendy w spółkach z o.o. i akcyjnych. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące dnia wypłaty dywidendy nie są precyzyjne, co czasami powoduje daleko idące negatywne konsekwencje na gruncie prawa podatkowego. Organy podatkowe w przypadku opóźnień w wypłacie dywidendy uznają niewypłaconą dywidendę jako nieodpłatne świadczenie wspólników dla spółki.

W orzecznictwie sądowym podnosi się, że otrzymanie nieodpłatnego świadczenia może być także konsekwencją działań własnych, a więc jednostronnych (np. wyrok NSA z

dnia 1 września 2005 r., FSK 2596/04, niepublikowany). Szczególnie kontrowersyjny jest pogląd wyrażony w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 października 2006 r. (sygn. II FPS 1/2006), w której sąd uznał za przychód zwłokę w wypłacie dywidendy, w przypadku gdy możliwość dysponowania środkami finansowymi przez spółkę była następstwem uchwały zgromadzenia wspólników o odroczeniu wypłaty dywidendy. Zdaniem sądów w przypadku uchwały odraczającej termin wypłaty dywidendy korzyść ekonomiczna spółki jest ewidentna, ponieważ odroczenie terminu wypłaty dywidendy daje spółce możliwość dysponowania określoną kwotą pieniężną, a w razie jej braku – majątkiem stanowiącym równowartość dywidendy. Odpada wówczas potrzeba zaciągnięcia oprocentowanego kredytu. Wspomniana możliwość sama w sobie stanowi więc – w świetle orzeczeń sądów – korzyść o konkretnym wymiarze finansowym, a tym samym mieści się w przytoczonej wyżej definicji świadczenia na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Wyżej opisane stanowisko sądów i organów skarbowych prowadzi do sytuacji, w której opóźnienie w wypłacie dywidendy powoduje powstanie po stronie spółki przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym (jako świadczenie nieodpłatne). Stanowisko wymiaru sprawiedliwości (choć należy tu zaznaczyć, że niejednolite) i organów podatkowych wynika z faktu, że przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące wypłaty dywidendy nie są precyzyjne i nie regulują właściwie daty wypłaty dywidendy. Proponowana zmiana art. 193 i 348 zmierza do wprowadzenia przepisów, z których wprost będzie wynikać termin wypłaty dywidendy, przy czym określenie tego terminu proponuje się uzależnić od woli spółki. W pierwszej kolejności o terminie wypłaty dywidendy powinni decydować w drodze uchwały wspólnicy (akcjonariusze), a jeżeli uchwała zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia akcjonariuszy) nie określi daty wypłaty, dywidenda będzie płatna w dniu określonym przez zarząd (w przypadku spółki z o.o.) lub radę nadzorczą (w przypadku spółki akcyjnej).

Art. 1 pkt 11 projektu – uchylenie § 2 w art. 405 Kodeksu spółek handlowych

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, uchwały podjęte na walnym zgromadzeniu obradującym w trybie art. 405, tj. bez formalnego zwołania, gdy jest reprezentowane 100 % kapitału akcyjnego i przy braku sprzeciwu, podlegają ogłoszeniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w terminie miesiąca od ich podjęcia (art. 405 § 2 w zw. z art. 5 § 3 K.s.h.). W ocenie projektodawców wymóg ogłaszania wszystkich

uchwał podjętych na zgromadzeniu odbywającym się w trybie art. 405 nie znajduje uzasadnienia i stanowi wyłącznie przejaw formalizmu ustawodawcy. Należy podkreślić, że walne zgromadzenie, które odbywa się w trybie art. 405, toczy się według ogólnych reguł określonych w kodeksie i statucie, a podjęte uchwały są umieszczane w protokole spisany przez notariusza. Jedyna różnica polega na tym, że walne zgromadzenie odbywa się bez formalnego zwołania. Fakt, że na walnym zgromadzeniu jest reprezentowany cały kapitał akcyjny, dowodzi, że wszyscy akcjonariusze są obecni na zgromadzeniu, mają świadomość podjętych uchwał i zapoznali się z ich treścią. W związku z tym nie ma potrzeby podawania wszystkich uchwał do publicznej wiadomości i obciążania spółek kosztami publikacji często bardzo obszernych protokołów. Aktualny pozostanie obowiązek ogłaszania uchwał, które wpisywane są do rejestru, gdyż uchwały takie podlegają ogłoszeniu, tyle że na podstawie innego przepisu (art. 13 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Art. 1 pkt 12 projektu – zmiana w art. 595 Kodeksu spółek handlowych

Przepis art. 595 wprowadza sankcję w wysokości sięgającej do 10 000 zł, nakładaną na członków zarządów spółek handlowych, w przypadku gdy zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art. 127 § 5, art. 206 § 1 i art. 374 § 1 K.s.h., nie zawierają danych określonych w tych przepisach.

Biorąc pod uwagę charakter naruszeń, obecna wysokość grzywny jest zbyt dotkliwa i dalsze utrzymywanie jej w takiej wysokości nie znajduje uzasadnienia, tym bardziej, że prawo unijne nie określa wysokości lub chociażby przedziału podobnych kar. Zgodnie z art. 6 Pierwszej Dyrektywy Rady z dnia 9 marca 1968 r. (68/151/EWG) państwa członkowskie powinny przewidzieć „odpowiednie kary” za brak obowiązkowych informacji. Ponadto należy zauważyć, że ww. przepis art. 6 Pierwszej Dyrektywy Rady został w części implementowany w art. 34 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS), który wprowadza kary pieniężne za brak odpowiednich informacji na oświadczeniach pisemnych składanych przez spółki. Tym samym dwa obowiązujące przepisy, tj. art. 595 K.s.h. oraz art. 34 ustawy o KRS w zakresie oświadczeń pisemnych pokrywają się i co najważniejsze – za te same naruszenia wprowadzają sankcje pieniężne w różnej wysokości. Zgodnie z art. 34 ust. 3 ustawy o KRS sąd rejestrowy, który stwierdzi niedopełnienie obowiązku umieszczania w oświadczeniach pisemnych, skierowanych przez spółki w zakresie swojej działalności, wymaganych in-

formacji, może nałożyć grzywnę na osoby odpowiedzialne za niewykonanie tego obowiązku w wysokości do 5 000 zł.

Ponieważ sankcja przewidziana w przepisach ustawy o KRS jest wystarczająca i nie wymaga zaostreżenia, proponuje się obniżenie kary przewidzianej w art. 595 K.s.h. także do wysokości 5 000 zł.

W zaproponowanym przepisie doprecyzowano także osoby uprawnione do reprezentacji spółki kapitałowej albo komandytowo-akcyjnej, gdyż w przypadku spółki komandytowo-akcyjnej są nimi komplementariusze umocowani do reprezentacji, a nie członkowie zarządu (spółka ta nie posiada zarządu).

Art. 1 pkt 13 projektu – uchylenie art. 626 i 627 Kodeksu spółek handlowych

Propozycja uchylenia art. 626 i 627 jest konsekwencją zmian w art. 26 § 4, dotyczących przekształcenia spółki cywilnej w jawną (proponowana zmiana jest zawarta w art. 1 pkt 2).

Art. 2.

Projekt art. 2 ustawy stanowi konsekwencję zmian zaproponowanych w art. 1 pkt 4 i 9 oraz wynika z faktu, że – mimo upływu 3 lat oraz kolejnych 2 lat od daty wejścia w życie Kodeksu spółek handlowych – nie wszystkie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne dostosowały wysokość swoich kapitałów zakładowych najpierw do połowy minimalnej wysokości, a następnie do minimalnej wysokości kapitału przewidzianej ustawą. Z uwagi na problemy finansowe wspólnicy nie byli w stanie dokonać dopłat na podwyższenie kapitału zakładowego w spółce z o.o. do wartości 50 000 zł lub do 500 000 zł w spółce akcyjnej, a nawet z tego powodu rezygnowali z przeniesienia (przerejestrowania) spółki z rejestru handlowego do rejestru przedsiębiorców KRS. Dotąd w rejestrze handlowym pozostała pewna liczba spółek kapitałowych z kwotą kapitału zakładowego poniżej ustawowego minimum.

Poza obniżeniem minimalnych wartości kapitału zakładowego w spółce z o.o. i w spółce akcyjnej, także zaproponowany art. 2 ustawy, zobowiązujący spółki kapitałowe do podwyższenia kapitału zakładowego co najmniej do wysokości odpowiednio 5 000 zł lub 100 000 zł w terminie do dnia 31 grudnia 2010 r., pozwoli na rozpoczęcie lub wznowienie działalności gospodarczej podmiotom, które mają mniejsze możliwości finansowe.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Rozwiązania proponowane w projekcie będą miały wpływ na przedsiębiorców działających na podstawie umowy spółki cywilnej oraz w formie spółek handlowych.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projektowane przepisy będą miały niewątpliwie przełożenie na konkurencyjność i przedsiębiorczość. Przede wszystkim mają one na celu ułatwienie przedsiębiorcom działalności gospodarczej – w szczególności wspólnicy spółki cywilnej będą mogli sami zdecydować o przekształceniu swojej działalności w formę spółki jawnej, dla wielu wspólników będzie to oszczędność kosztów prowadzenia działalności; ułatwieniem będzie również zniesienie wymogów formalnych obowiązujących w działalności spółek jednoosobowych.

Obniżenie minimalnej wysokości kapitału zakładowego spółek kapitałowych powinno spowodować ich rozwój.

Wspomniane obniżenie wysokości minimalnego kapitału, jak również uzyskanie większej pewności prawnej przez wspólników (art. 33 i 193 § 4) powinno zwiększyć zainteresowanie tworzeniem wielu nowych podmiotów oraz inwestowaniem w już istniejące.

Wpływ na rynek pracy

Proponowane w projekcie ułatwienia w zakładaniu i działalności spółek powinny w przyszłości spowodować zwiększenie liczby działających spółek i w konsekwencji powstanie nowych miejsc pracy i zwiększenie zatrudnienia.

Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na sytuację i rozwój regionów.

Wpływ na finanse publiczne

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przedłożony do zaopiniowania Sądowi Najwyższemu oraz Krajowej Radzie Sądownictwa.

W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy został przesłany do: Krajowej Rady Radców Prawnych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Notarialnej, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia” i organizacji przedsiębiorców: Business Centre Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Konfederacji Pracodawców Polskich, Związku Rzemiosła Polskiego, a także do Narodowego Banku Polskiego oraz Związku Banków Polskich.

Zaproponowana regulacja uzyskała akceptację: Konfederacji Pracodawców Polskich, Krajowej Izby Gospodarczej, Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Związku Rzemiosła Polskiego.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego nie zgłosił uwag do projektu.

W dniu 27 marca 2008 r. Krajowa Rada Notarialna przekazała krytyczną opinię wobec propozycji obniżenia minimalnej wysokości kapitału zakładowego w spółce akcyjnej oraz zwróciła uwagę na potrzebę dokonania dalszych zmian w przepisach K.s.h., w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym i Kodeksie postępowania cywilnego (w kierunku wyeliminowania nadmiernego formalizmu). Uwagi te nie zostały uwzględnione wobec przyjęcia w projekcie ustawy odmiennej koncepcji co do roli kapitału zakładowego w spółkach.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej – na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Dotychczas żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przywołanej ustawy.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ**

**KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD 915/08/DP/pk

Warszawa, dnia 30.04. 2008 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo z dnia 30.04.2008 r. nr RM-10-49-08) pozwalam sobie wyrazić opinię, że projekt ten jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
Sidonia Jędrzejewska
PODSEKRETARZ STANU
Sidonia Jędrzejewska

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Wrona
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości